

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

3:dje årg.

Den 7 September 1902.

N:o 49

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: John Rettig (med 1 porträtt). Det högre militärbefälet (med 2 porträtt). Svenska kustskadern & Stockholms ström (med 2 illustrationer). Kulturkampen i Frankrike (med 1 illustration). Norskt officersbesök i Östersund (med 2 illustrationer). En metodistkonferens (med 1 illustration). Baron Rothschilds lustjakt i Sverige (med 1 illustration). Stockholms Simsällskaps 75-årsdag (med 3 illustrationer). K. S. S. S's Målarfärd (med 2 illustrationer). Idrottsstämningarna i Jönköping (med 3 illustrationer). Konungen af Italien hos kaisar Wilhelm (med 1 illustr.). Nordens största skulptursamling. I. Nya Glyptoteket i Köpenhamn (med 5 ill.). Professor Waages minnesvärd (med 1 illustration). HVAR 8 DAGS Novellblad XXII: Ett ångradt brott. Öfvers. för HVAR 8 DAG. Rolandsbrunnen i Berlin (med 1 illustr.). Christian Erikssons marmorgrupp (med 1 ill.). Veckans porträttgalleri (med 24 porträtt). Svenska skon.rten »Henry» (med 1 illustration).

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1902.

Foto. Anna Nordlöv, Gäste.

JOHN RETTIG.

JOHN RETTIG.

Grundläggaren af den öfver hela Sverige bekanta Gäflefirman P. C. Rettig & C:o var Per Christian Rettig, hvilken, bördig från Tyskland, på ett egendomligt sätt lär ha kommit till Gäfle.

En sjökaptän Brelin, hvilken förde ett af Gäfles största fartyg, och med detta vid något tillfälle låg i Londons dockor, fick en kväll, när han skulle gå ombord, höra nödrop från en af gränderna. Kapten Brelin skyndade till och lyckades rädda en man, som af några andra personer var utsatt för våld. Brelin fick den misshandlade, tyske tobaksarbetaren Per Christian Rettig, ombord å sitt fartyg och lät sköta om honom. Brelin kom sedan att säga till Rettig, att Gäfle kunde vara en lämplig plats för en snusfabrik, och denne, som saknade kontanta medel, erbjöd kaptenen, hvilken var en bärig karl, att gå i kompani med honom. Kapten Brelin svarade ja — och så tillkom firman P. C. Rettig & C:o i Gäfle.

Fabriken fick snart god fart, och tillverknin-gen steg år från år. »Gäfle vapen» blef känt och värderadt öfverallt.

Per Christian Rettig gifte sig med fröken Jä-derholm och efter dennas död med fröken Fahne-hjelm samt hade i hvarterdera äktenskapet tre söner.

Firmans grundläggare, som efter Brelins död, utlöste dennes arvingar ur firman, afled själf 1862 som ägare till en betydande förmögenhet samt Kila-fors stora bruksägendom.

Sonen Robert — fader till grosshandlaren John Rettig — företog i ungdomen vidsträckt resor, hvar-efter han inträdde i faderns affär i Gäfle, där han 1845 blef bolagsman. Den andre sonen blef kompanjon i en af firman anlagd tobaksfabrik i Åbo.

Robert Rettig dref i högsta grad upp firmans verksamhet, som icke minst omfattade skeppsbyg-geri och rederiäffärer. Firman Rettig hade vissa tider icke mindre än tolf fartyg ute på en gång å främmande haf. Och han gjorde stora insatser till fäderneslandets gagn. Han var sålunda lifligt intresserad för afslutande af handels- och sjöfarts-traktaterna med Siam och Japan, och samma år, som dessa afslötos, utgingo från hans Gäflevarf två skepp, hvilka döptes till Siam och Japan.

Robert Rettig var för sina underordnade en ut-märkt husbonde, som ville, att de skulle ha så bra som möjligt.

Den framstående mannen var lifligt verksam äfven på det kommunala området, där han hade en mängd uppdrag. Efter Per Muréns död in-valdes han till Gäfleborgs läns representant i För-sta kammaren, där han blef ledamot af bankut-skottet och åtnjöt mycken aktning.

Gift med fröken Garberg, af gammal Gäflefam-ijl, är Robert Rettig, hvilken afled 1886, fader till firmans nuvarande chef, grosshandl. John Rettig.

Denne, som är född 1847 och sålunda en man i sina bästa år, har värdigt följt de traditioner, hvilka fader och farfader lämnat honom. I tider, då många stora affärsfirmor vacklat eller åtmin-stone bringats ur sina ledande ställningar har P. C. Rettig & C:o ständigt stått i främsta ledet, blomstrat och utvecklats. Och liksom sin fader har John Rettig haft tid och lust att deltaga i de kommunala arbetena, att verka för Gäfle stads bästa. Han är sålunda sedan 1886 ordförande i stadsfullmäktige och tog, om vi icke missminna oss, äfven i denna egenskap arf efter sin fader. Han är vidare ordförande i Gäfleborgs enskilda bank och bekläder för öfrigt åtskilliga viktiga poster i samhället.

År 1893 invaldes John Rettig i riksdagens För-sta kammare som representant för Gäfle stad. Hans särskildt på det kommersiella området framstående förmåga har föranlett hans inval i riksdagens bank-utskott, där han varit ordinarie ledamot. Gross-handlaren Rettig tager väl icke ofta ordet i riks-dagen, men när han gör det och uttalar sig i några ekonomiska frågor, lyssnar kammaren alltid med spänd uppmärksamhet till den insiktsfulle man-nens anföranden, hvilka präglas af klarhet och öfver-tygelse.

Gift med Antonie von Eckermann, har gross-handlaren John Rettig sitt umgänge inom den högre societeten och för vintertiden i Stockholm ett stort och lysande hus. De fester han gifver äro kända som ytterst fina och försiggå i en högst ele-gant milieu.

DET HÖGRE MILITÄRBEFÄLET.

C. B. MUNCK,
Generallöjtnant i armén.

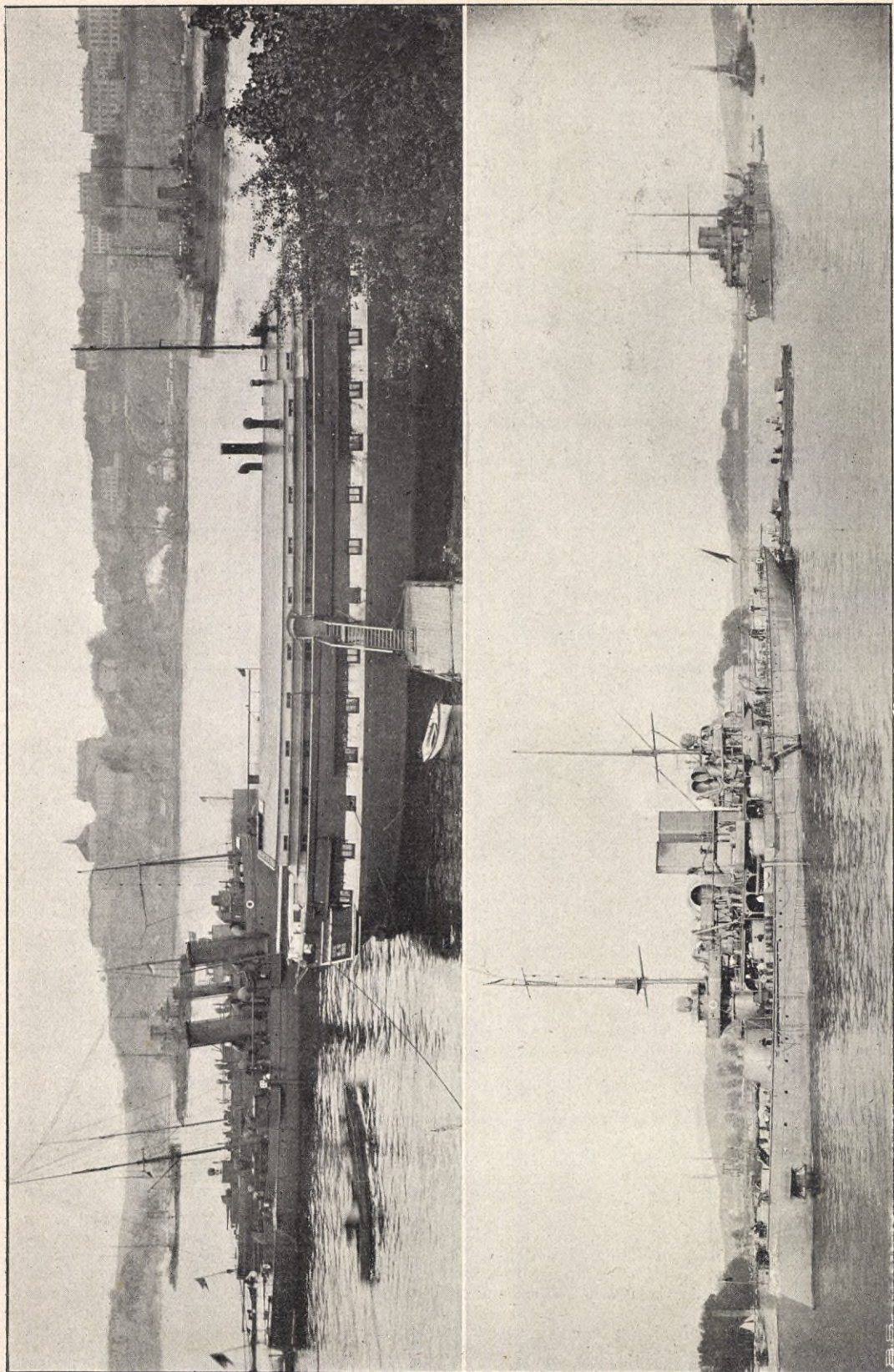
I föregående häfte, n:r 48, åter-gaf HVAR 8 DAG porträtt och korta biografier till de senaste högre militära utnäm-ningarne, därvid dock vidstående tvenne porträtt saknades. Senare hoppas vi äfven få lämna porträtt af nyutnämnde chefen för Små-lands Husarer, öfverste F. G. Cassel.

Foto. Holm, Jönköping.
O. W. VIRGIN,
nyutn. öfverste och chef för Första Svea Artillerireg.

SVENSKA KUSTESKADERN Å STOCKHOLMS STRÖM.

Efter fotografier speciellt för HVAR 8 DAG af C. K. Thorncliff, Stockholm.

Det högst ovanliga skådespelet af en svensk eskader, å Stockholms ström erbjöds hufvudstaden häromdagen. Den s. k. Kusteskadern, bestående af pansarbåtarne af första klass Göta, Dristigheten och Oden, torpedkryssarne Clas Uggele och Örnen samt fyra första klass torpedbåtar, inkom nämligen från sina öfningar ute i skärgården i och för kolning m. m. Den öfversta bilden oöfvan visar i förgrunden den gamla ärofulla världsomsegelaren, fregatten Eugenie, numera öfningssfartyg, omgifven af till vänster de tvänne torpedkryssarne och till höger pansarbåten Dristigheten. Bakom kryssarne synes pansarbåten Oden. Å den nedre bilden synas pansarbåtarna Göta, Dristigheten och Oden i nu nämnd ordning. Vår svenska flotta börjar i sanning taga aktmingsjudande proportioner. Äta flytande pansarriärbåtar, två nu färdiga till stapelaföring och en under byggnad — det är dock en styrka att räkna med.

KULTURKAMPEN I FRANKRIKE.

Korrespondens till HVAR 8 DAG.

Efter fotograf.

BÖNDER I EN BRETAGNISK BY FÖRSVARA KLOSTERSKOLAN.

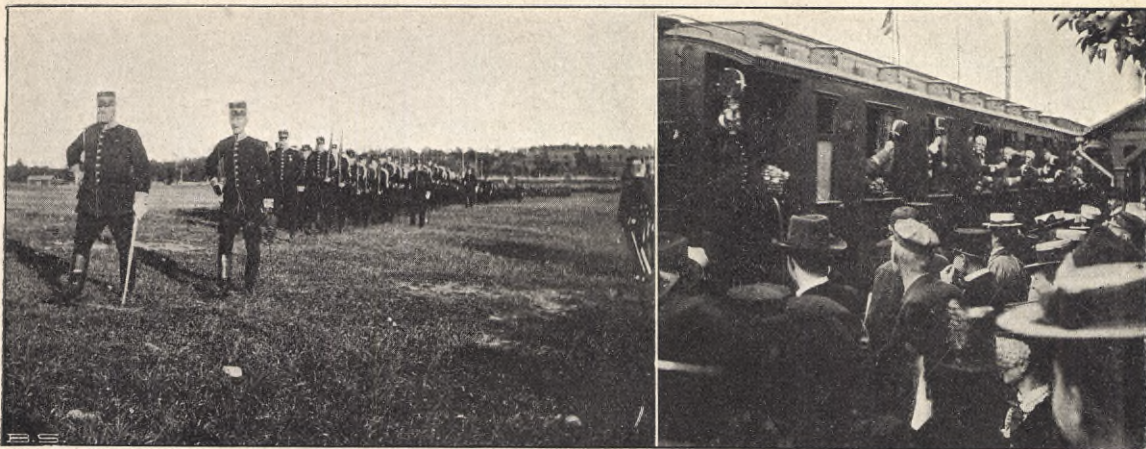
Dagstidningarna hafva under de senaste veckorna varit rikligt försedda med telegram från Frankrike, som haft att mäla om en ny republikanismens strid mot nationalismen, rojalismen och klerikalismen. Denna strid är egentligen en fortsättning af den stora betydelsefulla Dreyfuskampen, i det att den republikanska majoriteten genom klerikalismens hänsynslösa agitation mot rättvisa och humanitet utfordrades till ett förintelsekrig mot klerikalismens rotfästen, de andliga ordname och de under prästerskapets fulla inflytande stående privata skolorna. Till folkrepresentationens angrepp mot prästernas, mot munkarnes och nunnornas skolor bidrog också en mängd afslöjanden om hjärtlös och grym behandling af elever i klosterskolor, hvilka för ett par år sedan väckte uppteende icke endast i Frankrike utan i hela Europa.

Förhistorien till den strid, som nu låtit tala så mycket om sig, är, i korthet, denna. Ett bland den nya republikens ofarbetade förföljda mål har varit och är att höja folkundervisningen, som i Frankrike ända till det andra kajsardömet fall med afsikt var i hög grad försummad och helt låg under prästerskapets makt. Då det katolska prästerskapet alltid och ännu har sin bästa bundsförvandt i folkets okunnighet, blef det första, viktiga steget att bryta denna makt, att skilja skolan från kyrkan. Efter många, häftiga strider var 1886 det arbetet så långt kommet, att en lag utfärdades, genom hvilken alla de offentliga skolornas lärare, som tillhörde det andliga ståndet, skulle aflägnas och till 1891 ersättas med världsliga lärare samtidigt som all religionsundervisning i de offentliga skolorna förbjöds. Genom en lag af 1882 hade man redan grundlagt det offentliga folkskoleväsendet, i det skolundervisningen därigenom förklarades obligatorisk och hvarje kommun om 500 invånare förpliktades, att upprätta en flickskola och en goss-skola.

Det radikala skiljandet af skolan och kyrkan framkallade naturligtvis den häftigaste förbittring hos de klerikale. Men allt deras motstånd hjälpte icke, de måste slutligen ifråga om undervisningen draga sig tillbaka till privatskolorna, som uppstodo bredvid de offentliga kommunkolorna. Den republikanska staten hade vunnit en af de största segrar. Vid

århundradeskiftet hade Frankrike alltså efter halftannat decennium 66,500 offentliga skolor och 16,209 privatskolor. Men från skolorna öfverflyttades nu prästerskapets agitation mera på det offentliga lifvet, på att bearbeta opinionen, hvartill det katolska prästerskapet har så fruktansvärda medel, t. ex. i bikten, och det centrala i denna klerikala agitation, som skedde i förbund med republikens fiender, rojalister, nationalist, låg inom de många andliga ordnarna. 1901 beslöt så folkrepresentationen att angripa dessa, först genom kontrollätgärder, i det att den antog en föreningslag, åläggande de andliga ordnarna vissa kontrollförpliktelser så vida de ville vidare tålas inom landet. Trots allt de klerikales motstånd, kom lagen till utförande. De fleste munkordnar gjorde en dygd af nödvändigheten och anmälde sig enligt den nya lagens föreskrifter, men däremot underlätto ett stort antal nunneordnar detta i den tanken att regeringen icke skulle förgripa sig på dem. Men det är just nunneordnarna som underhålla de flesta privatskolorna (enligt den senaste statistiken tillhörde af 102,326 lärare 48,632 det andliga ståndet och däraf 38,965 kvinnor) och därigenom utöfva ett betydande inflytande på den kvinnliga uppfostran, och det låg därför, med hänsyn till det republikanska undervisningsprogrammet, så mycket mindre anledning att skona dem. Ministären Combes grep modigt verket an, förklarade alla icke anmälda ordnar upplösta och anordnade stängningen af deras skolor. Det var klart att detta skulle väcka förtvifladt motstånd, och isynnerhet var detta fallet i det andligen mörka Bretagne, klerikalismens förlofvade land. Där samlade bönderna sig beväpnade för att skydda nunnornas skolor; de anfördes på många ställen af ämbetsmän och riksdagsmän, anföllo polis och trupper, som kommo för att försegla klosterskolornas lokaler. Bilden här visar en sådan situation. Men tack vare regeringens klohet, hennes order, att icke angripa folket, utan hellre tåligen vänta tills den första vreden lagt sig, synes lagen slutligen segra, utan nämnvärd blodsutgjutelse. Den mörka klerikalismen i Frankrike, statens största fara, emedan den härskar öfver själarna, har åter fått ett kännbart hugg och lärt sig inse, att republiken dock hvilat på en grundval, som hon icke lätt kan rubba.

NORSKT OFFICERSBESÖK I ÖSTERSUND.

Amarofoto.

Femton officerare vid Trondhjems infanteribrigad anlände häromdagen till Östersund och mottogs med militär högtidlighet men också med de oförstälit vänskapliga käslor, som förena broderlandens officerskårer i de nordliga trakterna. Säkertligen bidraga dylika besök hos hvarandra mera till verklig förståelse och till villigheten att förstå än hvarje publicistiskt uttalande därhän. Våra bilder visa Jämtlands Fältjägars parad för de norska officerarne samt dessas afresa.

Foto. Janson, Vaxholm.

EN METODIST- KONFERENS

har nyligen hållits i Stockholm, hvarvid biskop McCabe presiderade.

Metodistkyrkan i Sverige räknar för närvarande 1,458 »profmedlemmar», 15,619 i full förening och 156 lokalpredikanter. I 190 söndagsskolor undervisas 17 205 barn af 1,150 lärare. Samfundet äger 132 kyrkor, värderade af sakkunnige till 1,828,991 kr., och 27 pastorsboställen till ett värde af 295,030 kr.

Vi lämna här en vacker sjöbild från den utfärd, som konferensen företog i Stockholms skärgård.

BARON ROTHSCHILDS LUSTJAKT I SVERIGE.

ATMAH är namnet på den kolossala lustjakt om 1,555 tons, hvilken tillhör baron Edward de Rothschild, och hvilken i förra veckan anlände med sin ägare ombord till Stockholm. Ett magnifikare fartyg, tillhörande enskild person, har aldrig varit synligt i Stockholm. Den helt hvitmålade och naturligtvis luxuöst inrättade Atmah har icke mindre än 85 mans besättning, häri inbegripet kockar och öfriga tjänare. Man skall vara en Rothschild för att kunna bestå sig ett sådant öfverflöd.

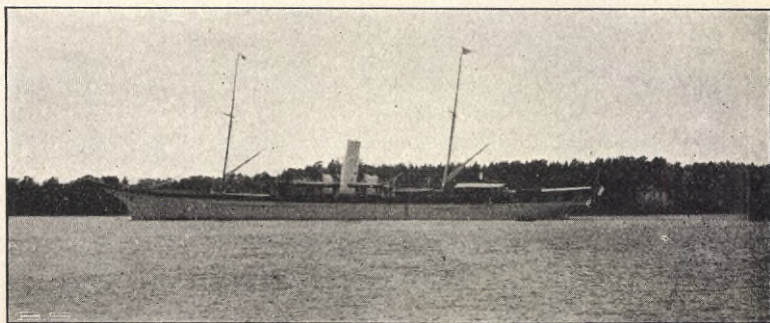

Foto. Lindahls fot.-aff., Sthlm.

BARON ROTHSCHILDS LUSTJAKT.

STOCKHOLMS SIMSÄLLSKAPS 75-ÅRS DAG.

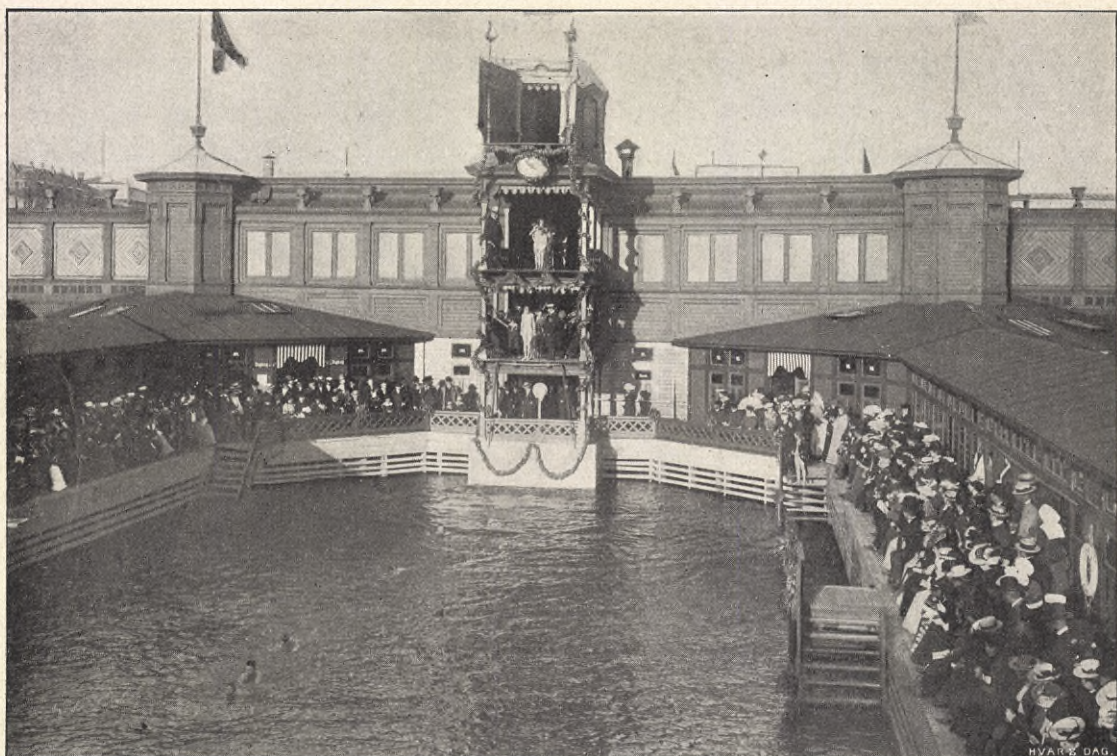

Foto. Lindsdals fot.-aff., Sthlm.

SIMUPPVISNINGEN I STOCKHOLM.

STOCKHOLMS SIMSÄLLSKAP firade den 26 aug. sitt 75-årsjubileum med promotion och simuppvisning i bad- och siminrättningen vid Norrström. Badinrättningen var dekorerad med flaggor och grönt på ungefär vid dessa promotioner vanligt sätt. Högtidligheten öppnades af sällskapets ordförande amiral Otto Lagerberg med ett lefve för konungen, hvarefter v. ordföranden vice häradshöfding Ludvig Eurenus höll ett längre tal, erinrande om de olika simskolorna i Stockholm. I den nya badinrättningen, som blef färdig 1884, hade hittills omkring 3,000 manliga och 2,000 kvinnliga elever utbildats. 825 hade blifvit kandidater och 454 magistrar.

Sedan promotor själf bekransat sig, överlämnade han

jubelmagisterkransen till fyra närvarande af årets sju jubelmagistrar, revisor A. F. Berg, kassören C. J. J. Dahlgren, grosshandlaren F. Josephson, f. d. handlanden C. V. F. Möller, fil. d. J. Nordenson, notarien C. J. Palm samt öfversten C. A. Winroth.

Härefter utdelades olika hederskransar åt berömvärda elever hvar på simuppvisningen, som gick alldeles briljant, ägde rum. Ett nummer utfördes af »konungens amazonregemente» i Strömstad, som, iklädt blågul flagguniform, bildade tabå kring en hvitklädd allegorisk figur med årtalen 1827—1902 och slutligen hoppade ned i den blåa böljan, där omklädnad företogs.

Foto. Lindsdals fot.-aff., Sthlm.

SIMUPPVISNINGEN I STOCKHOLM.

Dir. Ol. Köhler.

K. S. S. S's MÄLARFÄRD.

K. Svenska Segelsällskapet företog nyligen en utflykt och prissegling i Mälaren för att hufvasta minnet af den regatta för femtio år sedan i Mälaren, då Sveriges nu varande konung, då varande hertigen af Östergötland, förde chefskapet. Segelsällskapet besökte vid den nu företagna, synnerligen lyckade regattan Västerås och Eskilstuna eller, snarare, Eskilstunas badort, Mälarbaden, och å båda ställena gingo stora fester af stapeln. Vår fotograf visar några ögonblicksbilder från färden.

K. S. S. S's START VID MÄLARBADEN.

IDROTTSTÄFLINGARNE I JÖNKÖPING.

Från de stora idrottstävlingarne i den vackra Vätterstaden hinna vi från lördagens och söndagens täflingar endast visa några bilder, i hopp om att i ett följande nummer få rikligare återgifva porträtt och episoder från desamma. — Öfversta bilden visar starten för 10,000-meters loppet, i hvilket den kände sportsmannen herr Hellström, Sthlm, märkt »30» nedan, blef förste pristagaren. De nedra bilderna äro af idrottsplatsen samt af pristagaren i höjdsprång, herr Friese, Göteborg.

Foto. G. Lesser, Eskilstuna.

K. S. S. S's FEST Å QVICKSUNDS HOTELL.

FRIESE, Göteborg.

Amatörfoto. H. Arnell Jönköping.

FRÅN IDROTTSTÄFLINGARNA I JÖNKÖPING.

KONUNGEN AF ITALIEN HOS KÄJSAR WILHELM.

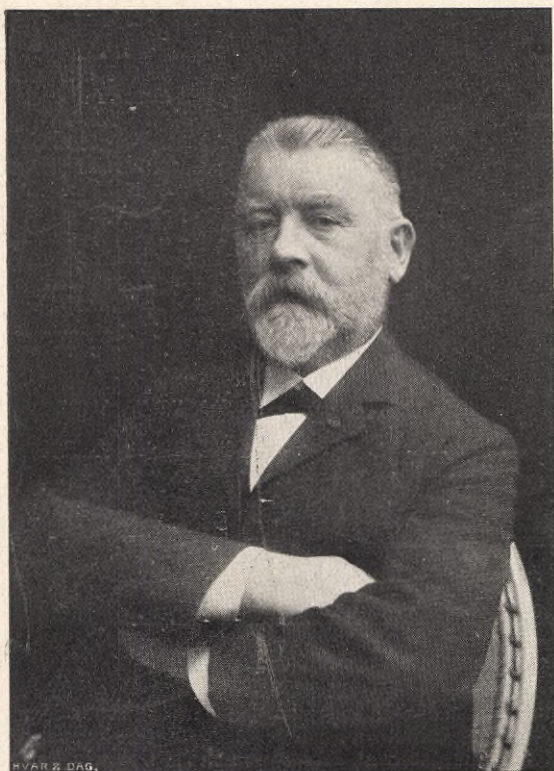
After. Fotograf.

KONUNG VIKTOR EMANUELS INTÅG I BERLIN.

Trippelalliansens idé förlorade tvifvelsutän i kraft i och med den tyskvänlige konung Umberto's död. Man har nämligen icke undgått ett lägga märket till en viss olikhet i stämningen för franskt inflytande i Italien nu och under den förra konungens tid. Konung Viktor Emanuels besök hos ryske tsaren före besöket i Berlin har nog något dämpat entusiasmen för den högre gästen, ehuru väl ett till det yttre särdeles vänskapfullt förhållande mellan de förbundne monarkerna kännetecknade festligheterna. Om prakt, isynnerhet den militära, vid dessa tillfällen lämnar vår bild icke något bevis; något sådant kan dock icke någon annan suverän än kaisar Wilhelm bjuda sina gäster.

NORDENS STÖRSTA SKULPTURSAMLING. I. NYA GLYPTOTEKET I KÖPENHAMN.

Efter fotografier af fotograf FRED. RIISE, Köpenhamn.

D:r CARL JACOBSEN,
den danske donatorn och konstbefrämjaren.

Den danske diktaren Herman Bang kom på en af sina föreläsningstournéer till Kristiania och meddelade vid ett besök på en därvarande tidningsredaktion, att han kommit till den norska hufvudstaden för att föreläsa om Jacobsen.

— Åh, den store bryggaren! inföll en redaktionsmedlem.

Det gled ett underligt leende öfver diktarens vemsfulla drag, då han replikerade: Med all aktning för bryggaren, vi ha en ännu större Jacobsen i konungariket Danmark.

Den norske journalistens första tanke, då han hörde namnet Jacobsen nämnas, är karaktäristiskt för huru känd den danske bryggaren Carl Jacobsen är äfven långt utom sitt eget lands gränser. Den europeiska berömmelse, som omhvärfver den danske bryggarens namn, är också fullt berättigad, ty sällan har en privat man, som själf icke är utöfvande konstnär, gjort en så betydande insats på konstens område som dr. Carl Jacobsen i Köpenhamn.

Son till den för sina storslagna milliondonationer för vetenskapliga ändamål kände grundläggaren af Danmarks första bayerska ölbryggeri, »Gamle Carlsberg», föddes Carl Jacobsen år 1842 i Köpenhamn. En schism mellan fader och son resulterade däri, att den sistnämnde anlade sitt eget bryggeri, »Ny Carlsberg», i likhet med faderns bekant öfver hela jorden för sin tillämpning af de yppersta vetenskapliga rön och de modärnaste uppfinningar på sitt område. Jämsides med det stora fackintresse, hvarmed Carl Jacobsen deltog i sitt bryggeris utveckling, växte sig hans konstnärliga sympatier allt starkare; lika grundlig som intelligent som han är, blefvo hans konststudier synnerligen allvarliga och omfattande, och så kom det sig att Carl Jacobsen förvärfvade långt solidare och mera fördjupadt konstnärligt vetande än kanske någon samtida mecenat på detta område.

NY-CAR SBERGS GLYPTOTEK: Förhallen i det nya glyptoteket.

NY-CARLSBERGS GLYPTOTEK: Dansk skulptursal i det nye glyptoteket.

Första gången han på konstens område trädde i närmare rapport med den stora allmänheten var då han 1878 stiftade legatfonden »Albertina», som hade till ändamål utsmyckningen af Köpenhamns offentliga platser och torg med skulpturer af framstående konstnärer. Den vackra Ørstedparken i själfva hjär-

tat af den danska hufvudstaden har, tack vare denna donation, blifvit det allra härligaste friluftsmuseum för bildhuggarkonst. År 1884 stiftade han »Ny Carlsbergs Legater» på en million, delade i kyrko-, arbetare-, konst- och museumslegatet. Dessa hafva jämte ytterligare betydande tillskott af Jacobsen användts

NY-CARLSBERGS GLYPTOTEK: Bissen- och Jerichau-salarne i det nya glyptoteket.

NY-CARLSBERGS GLYPTOTEK: Falguière- och Dubois-salarne i det nya glyptoteket.

till bl. a. uppförandet af den öfvermålad konstnärligt smyckade Jesus-kyrkan i Valby samt delvis till byggande af det vackra konstindustrimuseet i Köpenhamn. Det präktiga Huitfeldt-monumentet af Dahlerup på Langelinje skänktes likaledes på 80-talet af Jacobsen. År 1888 donerade han till danska staten och Köpenhamns stad den af honom sex år förut grundade storslagna samling af originalkonstverk och hufvudsakligen skulpturer, som bär namnet »Ny Carlsberg Glyptotek» med uttryckligt villkor, att stat och stad i förening skulle för samlingarne uppföra en rymlig och värdig museumsbyggnad. I samband med den stora internationella konstatställningen i Köpenhamn 1897 invigdes »Ny Carlsberg Glyptotek» i dess af arkitekt V. Dahlerup vid Vestre Boulevard i antik stil resta konsttämpel.

Det nya Glyptoteket rymmer en utomordentligt rik samling af konstverk från såväl Danmark som i öfrigt alla europeiska kulturländer. Sitt största intresse har detta museum därutinnan att det rymmer den mest fullständiga samling af modärn fransk skulptur, som finnes icke blott utom Frankrikes gränser, men till och med utanför Paris. Man ser här en rad af de mest typiska arbeten af de yppersta franska konstnärerna från det sistförflutna århundradets senare hälft. Större delen af dessa arbeten ha varit exponerade på de årliga utställningarne i Paris, där Jacobsen vid personliga besök brukade förvärfva de förmånliga konstverken. I Glyptoteket ha för den skull särskilda salar reserverats åt Falguière, Dubois, Barrias och Gautherin. I den den förstnämnde konstnären förbehållna salen möter man bildhuggarens bekanta marmorstaty af Ophelia, åt hvilken skulptören lånat vår berömda landsmaninna Christina Nilssons drag. Vidare finnas här statyen af Tarcisius, den unge martyren som stenades af hedningarne, då han nekade utlämna den honom an-

förtrodda hostian, en Diana-staty såväl i gips som marmor, den plastiska Eva-statyn i marmor, Kvinnan med påfågeln och bronsbysterna af Rodin och Dubois. På ömse sidor om entréen till den där bakom belägna Dubois-salen ser man denne konstnärns båda stora ryttare-statyer af den inspirerade Jeanne d'Arc i pansardräkten samt den från sina strider mot hugenotterna under 1500-talets midt bekante connetablen Anne de Montmorency. Midt i fonden står Dubois' Den nyskapade Eva, som här finnes i tvänne nästan fullständigt lika exemplar i marmor. Af samme mästare, som är utomordentligt rikligt företrädd, ses här bl. a. hans allegoriska marmorstatyer Mod, Trohet, Kärlek och Betänksamhet, de båda sistnämnda utförda i brons i domkyrkan i Nantes, samt präktiga bronsbyster af Gounod och Pasteur m. fl. I Barrias-salen lägger man märke till de båda marmorstatyerna Musiken och Sången samt marmorgruppen Spartacus' ed, af hvilken ett annat exemplar i marmor är uppställt i Tuilleri-parken. Åtskilliga andra statyer, grupper och reliefer af samma hand finnes i gips och marmor. Förutom en del goda arbeten af Gautherin finnes af denne en mindre tilltalande staty i marmor af den danskfödda änkekärsarinnan af Ryssland, som pendant till Chapus staty af den likaledes från Danmark härstammande drottningen af England. Chapu är i öfrigt representerad af de bästa af sina verk, främst att nämna den innerligt och känsligt gifna statyn i marmor af Jeanne d'Arc i Domrémy, som äfven finnes i Luxembourg och Chantilly. Af synnerligt intresse äro de fantasirika och verkningfulla grafmonumenten af samme mästare. I den rika franska skulptursamlingen vore särskildt skäl att dröja vid Delaplanche, Houdon och Mercié, men utrymmet tillåter endast att närmare påpeka de utomordentliga verk af samtidens störste bildhuggare, Auguste Rodin, som här hopförts

under det sistförflutna året. Den från Jardin de Luxembourg bekanta Kopparåldern finnes i oxiderad brons; det var som bekant med det underbara, fullständigt illusoriska lifvet i denna staty som en ny ära för ett kvarts sekel sedan bröt fram i fransk skulptur och därefter i all europeisk konst öfverhuvud. Likaledes ser man här prof på det starkaste motsatsuttrycket i Rodins konst, den lugna, plastiska marmorgruppen Kyssen. Men mer än något annat fånglar dock den i år gjorda bronsafgjutningen af den världsberömda gruppen Borgare från Calais, den af djup tragik och resignation fyllda sagan om Calais hjältemodiga försvarare mot Edvard III. Bland öfriga verk af den store fransmannen finnes flere intressanta byster, ägnade att i hög grad bidra till det utomordentligt fylliga intryck man i glyptoteket får af bildhugvarekonstens nydaner i den tid, som här främst representerats.

Af skulpturen i öfrigt framstår naturligtvis Danmark i främsta planet och särskildt äro Jerichau och framför allt gamle Bissen särdeles rikligt företrädade i hvar sin sal, bildande pander till Falguière och Dubois-salarne. Dessa båda konstnärer äro här representerade som ingen annorstädes. Den danska konsten, hufvudsakligen efter Thorvaldsens tid, har hvad skulpturen beträffar funnit sitt bästa hem i det nya glyptoteket, där man möter en utvald samling af H. E. Freunds statyer, byster och icke minst reliefer, vidare Georg Chr. Freund, Stein, V. Bissen och många andra. Här finnes en liten vacker samling af Thorvaldsens reliefer samt de båda karyatiderna, som beställts af polska patrioter till ett minnesmärke i Warschau, då Napoleon väckte hoppet om ett pånyttfödt Polen, men som sedan användes att uppbära baldakinen öfver tronen på Kristiansborg och förstördes vid den stora slottsbranden;

dessa båda exemplar äro huggna i marmor af Saaby och Stein efter gipsmodellen i Thorvaldsens museum.

Stephan Sinding, som fann sin förste verkligt förståelsefulle kännare i Carl Jacobsen, möter här med sina mest berömda arbeten, den utomordentligt poetiska och känslolösa: ka Två människor, de lifliga grupperna Barbarkvinnan och Den fängslade modern och ätskilliga andra arbeten. Främst dröjer man dock vid mästarens geniala hufvudverk, den i ljusare och mörkare trä skulpterade statyen Släktens äldsta, kanske det yppersta konstverk af någon nu lefvande nordisk bildhuggare.

Främmande länders konst i öfrigt har här funnit en genomgående mera utvald än rikhaltig representation. Sålunda har Sverige företräds af Sergels Amor och Psyke, och Hasselbergs Snöklockan i marmor.

Den äldre målarkonsten, företrädd med namn som Rembrandt och Frans Hals, och den yngre med arbeten af konstnärer som Millet, Lundby, Eckersberg, Marstrand och Köbke, vore förtjänt af en utförlig behandling, men platsutrymmet i en tidskrift medger endast att göra uppmärksam därpå.

Den hufvudsakligen af modern skulptur bestående konstsamling, som hopförts i Det nya glyptoteket, har ställt den danska hufvudstaden högt bland europeiska musei-städer. Men grundaren af denna samling skulle dock inom kort gifva sitt varma konsintresse ett sådant utslag, att det land och den stad, som haft lyckan mottaga hans donation, skulle nämnas bland de allra främsta, till dels som den yppersta af alla. Det var på den antika skulpturens område, som d:r Carl Jacobsen inskref namnet Ny Carlsberg på ett af konsthäfvens främsta blad. Vi skola därför i nästa nummer presentera våra läsare för Det gamla glyptoteket och dess enastående konstskatter.

Foto. Skarpmoen, Kristiania

ÖFVER DEN NORSKE UNGDOMSVÄNNEN, PROFESSOR WAAGE, är å grafven å Kristiania kyrkogård rest en minnesvård, som i dessa dagar högtidligen aftäckts. Minnesmärket består af en hög granitbautasten, å hvilkens framsida är infälld en porträttmedaljong. Rundt denna står: »NORGES KRISTELIGE UNGDOMSFÖRBUND REISTE DETTE MINDE», och under porträttet: »PROF. P. WAAGE. FÖDD 29 · 6 · 1833. DÖD 13 · 1 · 1900. PS. 126 · 3.»

ETT ÅNGRADT BROTT. Kärleksroman af *Cecil Aschleigh*. Öfvers. för HVAR 8 DAG.

Jag blef intagen första gången jag såg honom, där han satt vid den lilla viken, sysselsatt med att måla af det vackra strandpartiet.

Jag smög mig på få bakom honom, och utan att han märkte mig, kastade jag en blick öfver hans axel. Då jag stått en stund, kom han att vända sig om och rodnade som en flicka, då han blef varse mig.

»Inte illa», började jag i en gillande ton.

Han log och svarade sarkastiskt: »Å tusen tack.»

»Nej, men jag menade det verkligen», förklarade jag. »Jag målar något själf.»

»Så egendomligt. Ni målar själf? Jag trodde endast det var kvinnor, som sysselsatte sig med sådana bagateller.»

»Ni synes ha en mycket dålig tanke om kvinnor, min unga vän», anmärkte jag.

»Ja, i sanning», svarade han.

»Jag tillåter inga förklenande omdömen om dem i mitt sällskap», sade jag så allvarligt som möjligt.

»Ogift, kan jag förstå», svarade han cyniskt.

»Ja», genmälte jag.

»Då kanske ni dömt er själf till ett ständigt celibat? Jag hoppas edra flickbekantskaper till fullo uppskatta detta ert allvarliga beslut.»

Den unge mannen föreföll mig väl personlig i sina anmärkningar, hvarför jag försökte leda samtalet in på andra ämnen.

Jag bad honom göra mig sällskap till hotellet,

men han underrättade mig att han var absolutist.

»Tillåt mig komplimentera», svarade jag ironiskt. »Antagligen är väl det orsaken till att ni har en så skär hy.»

På så sätt skämtade vi rätt ogeneradt med hvarandra en stund och blefvo goda vänner innan jag kom mig för att säga mitt namn.

Jag erbjöd mig stå till råds vid val af motiv.

»Mycket vänligt af er, herr —?»

»Varnek, Fredric — utan k — Varnek.»

»Ett ovanligt namn», anmärkte han. »Jag har sett det någonstädes.»

»Om ni läser *Piccadilly Review*, så ser ni det hvarje vecka. Jag är den tidningens teater- och konstkritiker», tillade jag stolt.

»Teaterkritiker, å så förtjusande», utropade han föga manligt.

»Ja, men det är ofta ett besvärligt jobb. Sista veckan måste jag öfvervara premiären af en eländig, sentimental komedi, kallad 'Ett ångradt brott' af Mathilda Margetson, ett amatöralster, som höll på att taga lifvet af mig. Men nu har jag sagt er mitt namn. Hvad är edert?»

»Molyneaux — Marmaduke Molyneaux.»

»Jag tycker ej om Marmaduke, det låter så likt marmelad. Jag kallar er rätt och slätt för Molly.»

Han rodnade åt mitt fria språk.

Så kommo vi öfverens om att lägga bort titlarne och kalla hvarandra för Fred och Molly, och se-

(Fortsättning å s. 1. 786.)

Efter fotografi.

ROLANDS-BRUNNEN I BERLIN,
i dessa dagar aftäckt af kajsaren.

Foto. Lindahls fot.-aff., Sthlm.

CHRISTIAN ERIKSSONS MARMORGRUPP
»Skogshandteringen och Sjöfarten», å portalen till Sundsvalls
Enskilda Banks nybyggda hus vid Fredsgatan i Stockholm.

VECKANS : PORTRÄTT:

J. A. ENGLUND.

Den 6 juli ingick teol. doktorn och kommandören *Jacob Alb. Englund* i Neder-Luleå i sitt 80 år. Den äldriga församlingsskrifaren blef med anledning deraf föremål för en storartad och välförtjänt hyllning af församlingen och af många enskilda från när och fjärran.

C. BODE.

Den 1 september afstäck med pension från den tjänst, han med stort förtroende innehållt som kanslivaktmästare hos samtliga tyska rikets legationer i Stockholm sedan år 1845. *Carl Bode*, som vid sin afgång räknar 57 tjänsteår och uppnått en lefnadsålder af 73 år.

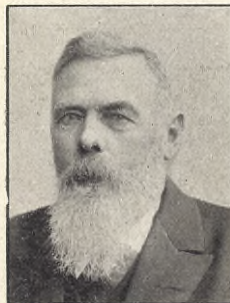
C. F. von SYDOW.

70 år fyllde den 21 augusti apotekaren i Halmstad *Carl Fredrik von Sydow*, hvilken med anledning af dagens betydelse blef mottaga lyckönskningar och vördnadsbetygelser från många håll.

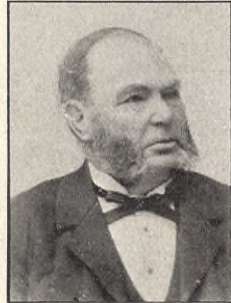
P. HELANDER.

70 år fyllde den 25 augusti prosten och kyrkoherden i Falköping, filosofie doktor *Pehr Hlander*. Många voro de lyckönskningar som ingingo till den omtyckte gamle vittnande om hans stora popularitet inom sin församling.

F. SVANSTRÖM.

70 år fyllde den 26 augusti grosshandlaren *Frans Svanström* i Stockholm, hvilken pappersaffärer äro i hög grad kända. S. var på födelsedagen föremål för mycken hyllning.

C. V. WENNERMARK.

Den 19 augusti fyllde rådmannen *Carl Verner Wennermark* i Askersund 70 år. W. har i flere år varit kamrer i Oskarshamns Ensk. Banks samt sedermera i Smålands Ensk. Banks afdelningskontor i Askersund, och är för närvarande disponent för Askersunds Bryggeri Aktiebolag.

J. G. ASKLUND.

60 år fyllde den 30 juli kaptenen i k. fortifikationsens reserv *John Gabriel Askhund*. Födelsedagen firades på stengungön i kretsen af vänner och bekanta.

S. A. HALLSTRÖM.

Den 17 augusti fyllde kaptenen i kongl. Västmanlands regementens reserv, *Soan Anton Hallström* 60 år.

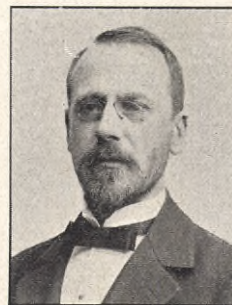
C. J. G. KLEBERG.

55 år fyllde den 19 augusti rullförsamradsförfattaren i Kristianstads rullförsamråde No 10 majoren *Cari Johan Georg Kleberg*, uppvaktad på födelsedagen.

G. R. PETERSON.

Gustaf Reinhold Peterson, chefredaktör för Sundsvalls Tidning, fyllde den 22 aug 55 år. P. är en af Sundsvalls populäraste män med en mängd förtroendeuppdrag såsom ordförande i styrelser och föreningar, däribland styrande mästare i sällskapet W 6.

J. SVENSSON.

50 år fyllde den 22 aug. professorn vid veterinärinstitutet i Stockholm *Josef Svansson*, hvilken skicklige vetenskapsman var föremål för mycken uppmärksamhet.

G. EKMAN.

Den 29 augusti fyllde ingenjör *Gustaf Ekman* i Göteborg 50 år. I egenskap af chef för de stora Carnegieiska bruken uppvaktades ingenjör E. af tjänstemän och arbetspersonal, hvarjämte ett stort antal vänner till den dugande mannen öfverbringade sina lyckönskningar. Det bör påpekas att ingenjör E. på ett framstående sätt deltagit i och intresserat sig för de för vårt fiske högst betydelsefulla Hydrografiska undersökningarne.

GALLERI

A. BERGGREN.

Den 21 dennes fyllde målare-
mästare *Aug. Berggren* i Stock-
holm 50 år; då han uppvaktades
af många vänner inom och utom
hufvudstaden, samt af sina arbe-
tare, som öfverlämnade till sin
omtyckte arbetsgifvare en större
silfverkanna.

G. BÄCKSTRÖM.

50 år fyllde den 26 aug. skå-
despelerskan vid Dramatiska tea-
tern fröken *Georgina Bäckström*,
känd och varderad i vida lager.
Fröken B var på födelsedagen
föremål för mycken hyllning.

J. A. H. KÄLLSTRÖM.

50 år fyllde den 30 augusti
sjökaptanen *Johan Anders Her-
man Källström*. K. erhöi på hög-
tidsdagen af sitt rederi, kamrater,
vänner och trafikanter en heders-
gåtva, vittnande om huru omtyckt
han är.

K. E. H. GERELL.

50 år fyllde den 25 juli förste
provinsialläkaren i Örebro län
Karl Erik Herman Gerell. G. ut-
nämndes 1897 till sin nuvarande
befattning.

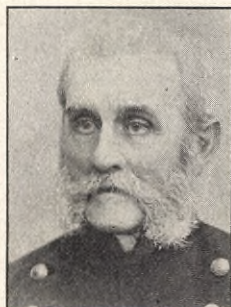
H. C. T. GRILL. †

Den 20 aug. afled i Stockholm
f. d. underlöjtnanten vid Svea ar-
tilleriregemente, bruksägaren *Hor-
vard Carlos Tycho Grill*, 85 år
gammal. G. var hufvudman för
Godegårdsnären af Grillska släk-
ten och sörjes närmast af maka
och barn.

C. BECKMAN. †

Prosten och kyrkoherden i
Synnerby pastorat i Skara stift
Claes Beckman, afled den 16 au-
gusti 83 år gammal. Anspråkslös
och flärdfri sörjes han närmast
af maka, barn och barnbarn samt
församlingsbor.

C. E. JÖNSON. †

F. d. stadsfiskalen i Trelleborg
Carl Ednard Jönson afled därstä-
des den 18 augusti, född 1825. Säsom
polisman ansågs J. ovanligt skick-
lig. Han var en vänsäll och af-
hållen man.

C. A. HAGENDAHL. †

Den 20 augusti afled i Örebro
grosshandlaren *Carl Adolf Ha-
gendahl*, i en ålder af 77 år. Ålsk-
värd och tillmötesgående mot alla,
var han allmänt afhållen och vär-
derad, hvarför i de närmastes sorg
deltaga en talrik vänkrets.

L. A. RINGIUS. †

F. d. telegrafkommissarien, di-
rektören i Norrbottens enskilda
banks afdelningskontor i Piteå
Lars Adam Ringius afled den 10
augusti på sin egendom Hällan
i en ålder af 70 år. Maka, barn,
vänner och underhafvande sörja
djupt hans bortgång.

A. O. SVINHUFVUD. †

Hufvudmannen för adliga ät-
ten Svinhufvud i Västergötland,
ingenjören *Axel Otto Svinhufvud*
afled den 17 augusti i Norrby,
Stallarholmen, i en ålder af 66 år.
Han sörjes närmast af syskon.

L. G. LINDSTRÖM. †

Kontraktsposten och kyrko-
herden, k. höfpredikanten *Lars
Gustaf Lindström*, afled i Kristi-
nehamn den 28 augusti i en ålder
af 60 år. L. var en dugande skol-
man samt en begåfvad talare.
Han sörjes närmast af maka, barn
och barnbarn samt församlings-
bor.

F. P. SON BEIJER. †

Den 24 aug. afled i Stockholm
f. d. bokförläggaren *F. P. son Bei-
jer*, 66 år gammal. B. var en
tid delägare i bokhandel i Göte-
borg. År 1860 köpte han, jämte
bror, Lindska bokförlaget i Örebro,
som flyttades till Stockholm under
firma F. & G. Beijer. Han sörjes
närmast af maka och barn.

(Fortsättning från sid. 783)

dan dess möttes vi många gånger dagligen. Ehuru jag ofta föreslog att vi skulle gå och bada tillsammans, afböjde han det städe.

En dag kallade jag honom rent af för en kruka, som ej vågade väta fötterna.

»Du är alltid lika brutalt uppriktig, som när du kritiserade »Ett ångradt brott», sade han.

Jag blef helt förlägen, ty jag hade verkligen glömt vårt samtal första dagen vi sammanträffade.

En dag föreslog han, att vi skulle företaga en tur i kanot och paddla rundt Näludden till Friskvattensviken, intaga vår lunch å hotell Albion och vara tillbaka till middagen.

Jag gick in på förslaget, och en morgon startade vi. Utkomma till uddarne varnade han mig för vågorna vid Hatterwood Point.

»Skräp!» svarade jag nonchalant. »Du glömmmer att jag kan simma som en fisk.»

Antingen jag nu för att visa mig duktig vaggade något oförsiktigt, eller sjön gick väl högt, allt nog, innan jag visste hur det gick till, befann jag mig i vattnet med hufvudet nedåt och den kullstälpta kanoten öfver mig.

Hastigt frigjorde jag mig ur båten och var inom ett ögonblick öfver vattenytan igen. Jag höll mig fast vid kanoten, och kände mig lifligt manad till att svära en rad. Så förargad var jag öfver att Molly bevitnat mitt missöde. Jag kunde omöjligen vända kanoten om, åran flöt ett långt stycke ifrån mig, och det hastigt utströmmande tidvattnet förde mig allt längre bort från stranden. Jag började reflektera öfver huruvida jag skulle af strömmen sättas öfver till franska kusten, eller om jag skulle som ett annat vrak en tid bli flytande midt i Engelska kanalen.

»Jag bad dig ju vara försiktig», utbrast Molly, som jag glömt af i min brydsamma belägenhet.

»Försök att binda fast din kanot i min, och sätt dig sedan grensle öfver båten», sade han med beundransvärd sinnesnärvaro.

Sedan detta lyckats mig, rodde han efter min åra, och snart voro vi på väg att dubblera udden igen. Sedan vi uppnått stranden och jag fått torka mina kläder i solen intogo vi vår lunch.

Hemresan gick lyckligt, och då jag stod redo bjuda honom farväl, underrättade han mig, att han väntade sin syster på besök någon tid.

Jag beklagade att vi då ej längre finge fortsätta vårt fria lif tillsammans.

»Flickor äro ju i allmänhet så pjunkiga af sig», utbrast jag i det jag ännu en gång räckte honom handen och tackade honom, som räddat mitt lif.

*

Jag såg ej till Molly följande morgon. Framåt eftermiddagen gick jag fram till villan, där han bodde. Vid porten mötte jag en flicka ungefär lika stor som Molly, och utan tvekan presenterade jag mig.

»Jag har hört talas om er, herr Varnek», sade hon med ett tonfall i rösten, som fullkomligt liknade Mollys. Jag skulle ha kunnat svära på att de voro tvillingar. Ehuru jag frågade efter hennes bror, behöfver jag väl ej nämna, att jag triftes utmärkt i hennes sällskap.

Hon sade mig, att hennes bror hade rest bort.

Den skarpsinnige läsaren — och hvarje läsare är skarpsinnig i våra dagar — har för länge sedan anat, hvad mitt förslöade förstånd ej kunde uttänka. Men snart skulle jag få det klart för mig.

Vi blefvo snart vänner, och det dröjde ej länge innan jag var öfver örnen kär i henne. Hon hade talt om för mig att hon hette Mary Molyneux och visade sig mycket förekommande. Men en dag var hon så trumpen, att jag ej fick ett ord ur henne.

Jag försökte att få klart för mig hvad jag sagt, som kunnat sára henne.

»Ni har ingenting sagt, men ni har skrivit!»

»Skrivit?»

»Ja, ni har skrivit om Ett ångradt brott.»

»Hvem har sagt er det?»

»Ni själf. Här på stranden för en månad sedan.»

»Ni — ni — är Molly!» utbrast jag.

»Jag var», svarade hon och rodnade.

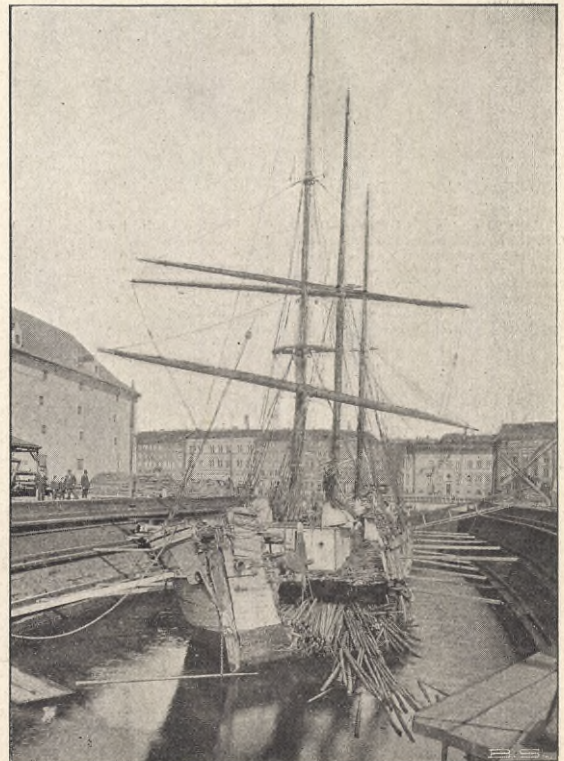
»Ni kommer ihåg hvad ni skref om en miss Muriel Manning. Ni rådde den unga kvinnan att ej försöka kläda ut sig till karl, ty den rollen kunde hon aldrig spela. Nåväl, jag var Muriel Manning. Under min badsejour beslöt jag använda min teaterkostym för att mera ogeneradt få vara ensam när jag målade. Ni mötte mig och jag beslöt sätta er kritiska förmåga på prof. Jag tror jag lyckats — och nu», hon räckte fram handen till afsked, »farväl, herr Varnek.»

Hvad skulle jag säga? »Adjö!» sade jag.

*

Sedan dess har jag friat många gånger till henne, minst fem gånger, tror jag, men hon har hvarje gång varit obehaglig. I min förtviflan beslöt jag bikta mig, och denna novell såg dagen. Hon, den kära flickan, hade ej rätt att rädda mitt lif därute vid hafsbandet, för att sedan göra mig olycklig för evigt utan henne. Ingen kritiker är ofelbar — icke ens — — kanske skall hennes hårda hjärta vekna, när hon läser detta.

Nu skall jag emellertid fria för sjätte gången.

Efter fotografi.

SVENSKA SKONERTEN »HENRY»,

hvilken under resa från Västervik till England i början af augusti kolliderade med en tysk ångare och därvid erhöi ett 30 fot stort hål. Fartyget, som uppehölls af trälasten, ligger f. n. i dansk hamn i afvaktan på auktion.